

**ТЕХНИЧКА ШКОЛА „ИВАН САРИЋ“
УЛ. ТРГ ЛАЗАРА НЕШИЋА БР. 9
24000 СУБОТИЦА**

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

СУБОТИЦА, МАРТ 2022. ГОДИНЕ

На основу члана 28. Закона о заштити од пожара („Сл.Гласник РС“ 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 – др.Закони), Правилника о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене ("Сл. гласник РС", бр.22/2019) и члана 26. Статута Техничке школе „Иван Сарић“, (бр.01-6/2017-27 од 8.12.2017.год, бр. 01-6/2018 од 14.9.2018.год., бр. 01-6/2019-26 од 13.9.2019.год., и бр. 01-6/2020-36 од 4.11.2020.године), Школски одбор на седници одржаној дана 18 . 03 .2022. године доноси:

ПРАВИЛА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилима заштите од пожара (даље: Правила) уређује се мере заштите од пожара, организација процеса који умањују ризике од пожара и уколико пожар избије, спречавања његовог ширења и безбедне евакуације људи и имовине, права и обавезе ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ „ИВАН САРИЋ“ Суботица, запослених, одговорности запослених, оспособљавања запослених за спровођење заштите од пожара с ходно члану 28 тачке 3 и 4 Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - др. закони).

План евакуације и упуство за поступање у случају пожара је постојећи и посебно је обрађен.

Члан 2.

Заштита од пожара, у смислу ових Правила, представља скуп мера и радњи које Техничка школа предузима ради остваривања циљева из члана 1. ових Правила.

Члан 3.

Заштита од пожара организује се и спроводи непрекидно у свим просторијама Техничке школе, у складу са Законом, другим прописима и овим Правилима.

Члан 4.

Приликом изградње, адаптације или реконструкције објекта обавезно је приликом одобрења за градњу прибавити сагласност на инвестиционо-техничку документацију од стране МУП-а Републике Србије, Сектора за ванредне ситуације у складу са чланом 30. Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - др. закони).

Одобрење за коришћење, односно стављање у погон изграђеног, адаптираног или реконструисаног објекта, односно инсталације, уређаја и постројења из члана 30 Закона о заштити од пожара може се издати тек када надлежни орган МУП-а Републике Србије, Сектора за ванредне ситуације изда одобрење да су у њима спроведене мере заштите од пожара у складу са чланом 36. Закона о заштити од пожара.

Члан 5.

У оквиру ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ „ИВАН САРИЋ“ настава се обавља на локацијама у улици Трг Лазара Нешића бр. 9, у улици Харамбашићева бр. 5 и у улици Матије Губца бр. 8-10.

- Главна школска зграда се налази на Тргу Лазара Нешића број бр. 9, у којој се изводи теоријска настава и лабораторијске вежбе.

Поред 40 учионица опште намене, школа поседује и 20 кабинета (рачунарски кабинети, кабинет за наставнике информатичких стручних предмета; кабинет за грађанско васпитање; кабинет за природне науке; кабинет за мултимедијалну наставу; кабинет за саобраћај; кабинет за машинске елементе и основе машинства; кабинет за стране језике; кабинет за роботiku и друге секције на подручју рада машинство и кабинет за саобраћајне стручне предмете), 3 лабораторије (лабораторија за електронику; лабораторија за дигиталну електронику и аутоматизацију и лабораторија за електрична мерења), 2 сале (свечана сала и конференцијска сала) и у подруму се налази кантина.

Грејање је решено централно, прикључено на организовано снабдевање ЈКП „СУБОТИЧКА ТОПЛАНА“.

На овој локацији се налази и спортска хала (фускултурна сала), као посебан објекат, грејање је централно на гас.

Громобран на оба објекта је изведен класичног типа у виду Фарадејевог кавеза.

У дворишту школе постоји и трансформаторска станица - ZTS 630 kVA, 20/0,4 kV.

- Друга зграда налази се у улици Матије Губца бр. 8-10 и Харамбашићева бр. 5, где се изводи практична настава у 8 кабинета (CNC кабинет; кабинет за програмирање CNC машина; кабинет за техничаре телекомуникације; кабинет за мерење и контролу; кабинет за саобраћајне стручне предмете; кабинет за роботiku; кабинет за пнеуматику, хидраулику и аутоматизацију и рачунарска кабинет) и 9 радионица (2 аутомеханичарске радионице; аутомеханичарска радионица; радионица за машинску обраду; радионица за одржавање машина; браварска радионица; радионица за обраду бушењем и радионица за електро праксу).

Грејање је решено централно на гас.

ОПШТЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА КОЈЕ СЕ ОБАВЕЗНО ПРИМЕЊУЈУ СУ

При пројектовању и извођењу радова на адаптацији и реконструкцији постојећег објекта, пројектовању и изградњи нових објеката, уградњи уређаја и опреме у тим објектима, експлоатацији и одржавању објеката, примењују се Законом прописани технички нормативи и стандарди заштите од пожара и одредбе ових Правила.

1. Електричне, вентилационе, топлотне, громобранске, канализационе и друге инсталације и уређаји у објекту, морају се изводити-постављати тако да не представљају опасност од пожара, а запослени на пословима одржавања појединих инсталација и уређаја напред поменутих, имају обавезу да врше контролу исправности и правилног функционисања ових уређаја и инсталација, тако да у случају оштећења не изазову пожар у објекту.
2. За исправно функционисање наведених инсталација и уређаја одговоран је руководилац који извршава задатке и послове одржавања појединих инсталација и уређаја.
3. Ускладиштење материјала у магацинима (уколико се укаже потреба) и другим просторијама, вршиће се у складу са важећим прописима и стандардима, с тим што се посебно води рачуна да се обезбеде несметани пролази (пожарни и евакуациони

путеви) и одговарајуће растојање ускладиштеног материјала од извора топлотне енергије и у тим просторијама забрањена је употреба отвореног пламена, светиљки са пламеном, коришћење грејних уређаја са отвореним ложиштем, и држање и смештај материјала склоних самопаљењу.

4. Посебном одлуком у складу са важећим прописима, одредиће се места на којима је дозвољено пушење, као и опремање ових места, ван круга објекта, а у складу са Законом о заштити становништва од изложености дуванском диму (“Службени гласник РС”, бр. 30/2010).
5. Смештај и чување запаљивих течности и гасова, експлозивних и других лако запаљивих материја (уколико се укаже потреба), може се вршити само у за то посебно изграђеним магацинским просторима, а у складу са прописима за поједине врсте ових материја.
6. Рад са отвореним пламеном, уређајима са усијаном површином и апаратима за заваривање, резање, лемљење, може се вршити тек пошто се претходно прибави одобрење и предузму мере заштите од пожара и обезбеде средства и уређаји за гашење пожара.
7. Запаљиви материјал не сме се смештати на простору који није удаљен најмање 6 m од објекта или дела објекта, ако техничким прописима није другачије одређено.
8. Забрањено је спаљивање смећа на отвореном простору и спаљивање других остатака.
9. Паркирање службених возила и других возила се врши тако да се у сваком случају најбрже може напустити паркинг простор, како је то и знацима за паркирање назначено.

ПОСЕБНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

1. Објекти морају бити снабдевени апаратима за гашење пожара и хидрантима за гашење пожара и другом прописаном опремом и уређајима за гашење пожара и спасавање имовине и лица, која морају бити видно обележена и да су увек у исправном и функционалном стању. Број, врста и локација ових средстава и опреме, утврдиће се у складу са прописаним техничким нормативима и стандардима.
2. Електричне инсталације и уређаји морају се одржавати у исправном функционалном стању и вршити се редовна контрола њихове исправности.
3. Главни разводни орман, као и разводни ормани морају бити закључан односно затворени, а кључ од истог држати код лица која су одговорна за те послове, који ће бити доступан лицима која врше одржавање и бригу о објекту и да буду упозната сва одговарајућа лица где се исти налази.
4. Машине и други уређаји, средства и предмети рада који се користе у процесу рада, морају се свакодневно чистити а руковање са њима да буде према утврђеним правилима рада и под надзором руководиоца објекта за време рада и чишћења машина.

5. На степеништима и на улазима у објекте, забрањено је држање било каквог запаљивог материјала, изузев опреме и средстава за гашење пожара.
6. Прилазни путеви, улази, излази, пролази и степеништа у објекту морају бити увек слободни за несметан пролаз.
7. Рад са отвореним пламеном, уређајима са усијаном површином (решои, грејалице, електрични радијатори и др. ел. апарати), могу се обављати у просторијама за ту намену, уз претходно прибављену сагласност стручног лица за заштиту од пожара.
8. Просторије се морају свакодневно очистити, а нарочита пажња се мора обратити на уклањање запаљивог материјала и другог отпада.
9. У просторијама објекта не смеју се употребљавати решои, грејалице, електрични радијатори и други слични термо-електрични апарати и грејна тела, изузев у посебно опремљеним просторијама за ту намену и уз претходно прибављену сагласност. Обавезно је искључивање термо-електричних апарата, уређаја и других грејних тела после употребе.
10. Складиштење одређеног материјала се мора вршити искључиво у за то означеном простору, односно у за то посебно предвиђеним просторијама.

Члан 6.

Просторије за смештај одређеног материјала, опремају се у складу са важећим техничким прописима противпожарне заштите. Ускладиштење робе у већој количини врши се по врстама и степену запаљивости, односно могућностима самопаљења.

На који начин и у којој количини ће се роба ускладиштити одређује одговорно лице које овласти директор Техничке школе. Одговорно лице мора да врши сталан надзор и контролу о могућности избијања пожара од самоупале.

Грађење, адаптација или реконструкција складишта мора бити у складу са одредбама “Правилника о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозија” (“Сл. Лист СФРЈ”, бр. 24/87).

Исправност средстава и справа за гашење пожара мора се редовно контролисати од стране овалашћеног сервиса, а рокове контроле врши лице задужено за послове противпожарне заштите, односно лице кога одреди директор школе, у складу са Законом о заштите од пожара.

ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИМ ПОСТРОЈЕЊИМА И УРЕЂАЈИМА

Члан 7.

Просторије у којима су смештена електроенергетска постројења морају бити закључана а надзор и одржавање постројења врши стручно и овлашћено лице.

Електро материјал за увођење и раздвајање електричне енергије у објекту мора бити у складу са техничким прописима.

Електроинсталација у радним просторијама мора бити изведена по важећим техничким прописима зависно од врсте и намене просторија. Разводне табле и осигурачи морају бити

у одговарајућим прописаним разводним ормарима, а разводни електрични ормар мора бити закључан.

Строго је забрањена поправка (лицновање) осигурача!

Развођење електричне струје мора се вршити у разводним кутијама спојени прописно изоловани а кутије затворене. Свако струјно коло мора да има осигурач.

Забрањено је стављати потрошаче под напон без одговарајућег осигурача односно премошћавање.

Сва сијалична места у просторијама и рефлектори морају да имају заштитна стакла (звона) односно на други начин заштићена.

Забрањено је прикључење нових потрошача електричне енергије, уношење и коришћење електричних решоа, грејалица, калорифера и других извора топлоте без претходно прибављеног, у писаној форми, одобрења стручног лица за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара.

У канцеларијским просторијама, архивска документација, не сме се смештати на удаљеност мању од 0,5 m од ГРО, РО, сијаличних места и хидранта.

Поправку и одржавање електричних инсталације врши само стручно и задужено лице.

У случају пожара ради безбедне интервенције врши се прекид довода електричне енергије на најпогоднијем месту.

Искључење врши стручно и овлашћено лице. Гашење пожара на електричним инсталацијама када су под напоном врши се одговарајућим апаратима и справама намењеним за ту сврху, а лица која врше гашење морају бити стручно оспособљена за гашење евентуалног пожара. Све просторије у којима се користи електрична енергија у већој количини, морају бити опремљене потребним бројем ватрогасних апарата, намењеним за гашење електричних инсталација или постављени у ходницима на видна и приступачна места.

Руковање и одржавање гасних постројењем обавља лице које је стручно оспособљено за обављање и руковање одговарајућим уређајима и инсталацијама и поседује уверење о одговарајућој оспособљености.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЛИЦА ЗАДУЖЕНОГ ЗА ОРГАНИЗОВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 8.

Ради спровођења и унапређења заштите од пожара у Техничкој школи „Иван Сарић“ се организују и утврђују делокруг рада – лица задуженог за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара у складу са правилником о систематизацији радних места и Законом.

Уколико систематизацијом радних места није предвиђено радно место радника задуженог за послове превентивне заштите од пожара, Техничка школа у складу са чланом 24. и 25. Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - др. закони) може уговором ангажовати друго правно лице које испуњава прописане услове за обављање послова заштите од пожара.

Члан 9.

Лице задужено за организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара има следећа права и обавезе:

1. да обавља послове и задатке у оквиру противпожарне заштите у складу са Законом, прописима донетим на основу Закона и нормативних аката,
2. да врши обилазак просторија објекта на основу слободне процене зависно од опасности и ризика пожара објекта,
3. да за време редовног рада обилази просторије и уређаје, а посебно она места где постоји повећана опасност од избијања пожара и експлозија, те да у смислу отклањања опасности од пожара предузима потребне радње у складу са Законом, пратећим прописима и да о томе обавештава директора школе,
4. да обустави рад у случајевима када утврди да постоји опасност од избијања и ширења пожара,
5. да се стара о контроли опреме за откривање и гашење почетних пожара и прати рокове за њено квалитетно и благовремено одржавање, те обавести предузећа са којима је Техничка школа „Иван Сарић“ склопила уговор о њиховом одржавању,
6. да учествује у поступку прибављања дозвола на адаптацији реконструкцији и грађењу објекта,
7. да учествује у поступку прибављања сагласности на локације запаљивих течности и гасова, уколико се укаже таква потреба,
8. да учествује у управном поступку са надлежним органима – инспекцијама сектора за ванредне ситуације
9. да издаје одобрење за извођење радова заваривања, резања или лемљења, када га о томе обавесте руководиоци радова који ће вршити те послове,
10. да предлаже директору школе мере заштите од пожара које нису обухваћене Законом и пратећим подзаконским актима којима се регулишу одређене области а које се неопходне као превентива заштите од пожара.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ДИРЕКТОРА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У СПРОВОЂЕЊУ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 10.

Директор школе у циљу спровођења мера заштите од пожара има следећа права и дужности:

Прати примену Закона о заштити од пожара, подзаконских аката и нормативних аката у циљу заштите људских живота и материјалних добара, одобрава материјална средства за унапређење противпожарне заштите, омогућава и контролише спровођење мера наложених од стране надлежног државног органа.

Непосредно је одговоран за организовање заштите од пожара у објекту, спровођење мера заштите од пожара а нарочито за примену прописаних и наложених мера заштите од пожара у Техничкој школи.

Сваки од сарадника/лица – руководиоца одређених служби одговоран је за спровођење мера заштите од пожара и експлозија у домену свог делокруга рада.

Члан 11.

Директор Техничке школе, у циљу спровођења мера заштите од пожара, има следећа овлашћења:

1. Да усваја Правила заштите од пожара
2. Доноси План и Програм обучавања из области заштите од пожара
3. Доноси План евакуације и упутства за поступање у случају пожара
4. Утврђује потребна средства за реализацију мера заштите од пожара

Члан 12.

Запослени на својим радним местима имају права, обавезе и дужности:

1. Да се на својим радним местима упознају са пожарним опасностима и спровођењу мера за заштиту од пожара и експлозија.
2. Да након завршетка рада са својих радних места уклоне опасности које би могле да проузрокују пожар, експлозију или неку другу несрећу.
3. Да све кварове и оштећења на електричним уређајима, електричним инсталацијама, цевима система за загревање просторија као и другим уређајима који би могли да угрозе пожарну безбедност објекта и имовине, одмах пријаве непосредном руководиоцу, односно директору школе, како би се предузеле мере за њихово отклањање.
4. Да се придржавају свих прописа, упутстава и истакнутих знакова упозорења и забране у вези са заштитом од пожара.
5. Да на прописани начин пажљиво рукују са опасним, запаљивим и експлозивним материјама и да при томе користе прописану заштитну опрему.
6. Да се у случају појаве пожара ставе на располагање руководиоцу акције гашења пожара и спасавање људи и имовине.
7. Да у случају настанка пожара, одмах покушају да га угасе уколико то могу учинити без опасности по себе и друга лица, а уколико нису у стању да одмах обавесте ватрогасну спасилачку јединицу Суботица на тел. 193.
8. Запослени (на неодређено, одређено време или по другом основу) су дужни да се придржавају свих прописаних мера заштите од пожара

НАЧИН ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 13.

Основна обука из области заштите од пожара организује се за све запослене одмах по ступању на рад, а најкасније у року од 30 дана од дана ступања на рад, коју Техничка школа „Иван Сарић“ организује у складу са одредбама чл. 53 . и 54. Закона о заштити од пожара.

Основну обуку и практичну проверу знања запослених за потребе трећих лица обављају правна лица из члана 25. и члана 56. став 1. овог закона. Лица која раде на пословима заштите од пожара могу обављати основну обуку и практичну проверу знања из става 1. овог члана у правном лицу у коме су запослени.

Провера знања запослених врши се једном у три године.

Провера знања радника из области заштите од пожара врши се:

1. тестирањем теоретског знања
2. практичном провером знања обављања послова радног места и употребе расположивих средстава и опреме за гашење пожара

Резултати и оцене о извршеној провери знања сачињава се одговарајући записник. Код практичне провере знања сачињава се записник о извршеној провери који мора да садржи податке, датум вршења практичне провере, начина вршења, лице које је извршило проверу као и списак радника који су обухваћени практичном провером са исказаним резултатима провере.

Члан 14.

Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара доноси Школски одбор Техничке школе „Иван Сарић“ Суботица.

Садржајем програма основне обуке запослених из области заштите од пожара обезбеђује се стицање основних теоретских и практичних знања о: нормативном уређењу заштите од пожара; пожарима; превентивној заштити од пожара; средствима за гашење пожара; ватрогасним справама и опреми; тактици гашења пожара; садржини ових правила, а посебно поступању запослених у случају избијања пожара у објектима Техничке школе, односно евакуацији и спречавању ширења пожара.

Члан 15.

Практична провера знања запослених из области заштите од пожара врши се провером практичне обучености.

О провери знања запослених сачињава се записник и води одговарајућа евиденција. Запослени који не задовољи на провери знања дужан је да се накнадно, а најкасније у року од 15 до 30 дана од дана извршене провере, подвргне поновној провери знања.

ПОСТУПАК У ВЕЗИ СА ИЗДАВАЊЕМ ОДОБРЕЊА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА ЗАВАРИВАЊА, РЕЗАЊА И ЛЕМЉЕЊА НА ПРИВРЕМЕНИМ МЕСТИМА

Члан 16.

Радови заваривања, резања и лемљења обављају се у посебној за ту сврху одређеној просторији (стална места за заваривање).

Уколико се наведени послови обављају ван за ту сврху предвиђеног места, лица која ове послове врше дужна су поступити по одредбама Уредбе о мерама заштите од пожара при извођењу радова заваривања, резања и лемљења (Сл.гласник СРС бр.50/79).

Члан 17.

Заваривање на привременим местима се може вршити само уз претходну сагласност односно издатим одобрењем за извођење ових радова, које је дато од стране овлашћеног стручног лица.

Заваривање могу обављати запослени који су стручно оспособљени за те послове и упознати са прописима и мерама заштите од пожара и експлозије које треба преузети при коришћењу опреме за заваривање и извођење радова.

Члан 18.

Заваривање се обавља под надзором стручног лица. Ако у обављању посла заваривања дође до измене услова у погледу заштите од пожара запослени који обављају заваривање дужни су да обуставе послове и могу их наставити када се предузму мере заштите од пожара.

Члан 19.

На привременом месту за заваривање морају се обезбедити следеће мере заштите:

1. Простор на коме се врши заваривање мора бити очишћен од запаљивог материјала у полупречнику од 10 метара од места за заваривање.
2. Ако се претходни услов не може испунити онда се запаљиви материјал мора заштитити импрегнираним прекривачима или завесама и то тако да рубови прекривача и преклопи буду непропусни за варнице.
3. Приликом заваривања у зони заваривања унутар 10 метара од места рада, сви отвори или пукотине морају да се прекрију, како би се спречио прелаз варнице у суседне просторије, или да се постави завеса или екран око места рада, чија висина не сме да буде мања од 1,8 метара
4. Боце кисеоника и ацетилена морају бити осигуране од пада, и на растојању од 5 метара од грејних уређаја односно 10 метара од отворених извора ватре.
5. На привременом месту рада може се држати највише по две боце кисеоника и ацетилена (1 радна и 1 резервна).

Члан 20.

Одобрење за заваривање не сме да се изда у следећим случајевима:

1. За места која нису припремљена за заваривање.
2. У просторијама са уређајима за аутоматско откривање и гашење пожара, ако ови уређаји нису блокирани или се заваривањем могу оштетити.
3. Када постоји опасност од експлозије услед смеша запаљивих гасова или пара, код недовољно очишћених судова и инсталација где се налазе материје које могу да стварају експлозивне смеше или су опасне због пожара и експлозије.
4. Када би се заваривање вршило на простору у близини ускладиштених великих количина запаљивих експлозивних материја или других запаљивих материјала.

НАЧИН ВРШЕЊА КОНТРОЛЕ СПРОВОЂЕЊА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Члан 21.

Контролу спровођења мера заштите од пожара врши Директор, у оквиру свог делокруга рада, врши контролу спровођења мера заштите од пожара.

Лице задужено за спровођење мера заштите од пожара, врши контролу у оквиру своје надлежности како је то предвиђено нормативним актима, односно овим Правилима.

ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ ЗБОГ НЕПРИДРЖАВАЊА ПРОПИСАНИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖРА

Члан 22.

Непридржавање обавеза прописаних, Законом о заштити од пожара и других аката донетих на основу Закона, као и ових Правила сматра се тежом повредом радних обавеза и подлеже одређеној одговорности.

ДУЖНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА И УЧЕШЋЕ У ГАШЕЊУ ПОЖАРА

Члан 23.

Сваки запослени који примети пожар дужан је да га угаси уколико то може да учини без опасности за себе или другог.

Ако запослени не може сам да угаси пожар дужан је да о томе обавести ватрогасно спасилачко јединицу Суботица на телефон **193**.

Запослени који примети пожар и није у могућности да га угаси, о насталом пожару обавештава друге запослене како би се успешно извршила евакуација људи и спасавање добара.

У гашењу пожара и спасавању људи и имовине угрожених пожаром дужни су да учествују запослени својом радном снагом, алатом, превозним и осталим техничким средствима, пружањем помоћи у гашењу и отклањању последица пожара.

ТЕХНИЧКА ОПРЕМА И СРЕДСТВА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

Члан 24.

Техничка школа „Иван Сарић“ дужна је да набави опрему и средства за гашење пожара. Апарати за почетно гашење пожара се бирају према врсти пожара који се очекује да могу да настану а у складу са стандардом СРПС ЕН 2:2011 - Класификација пожара.

Број апарата зависи од површине објекта и пожарног оптерећења, а исти се постављају на видна и приступачна места, сходно Правилнику о техничким нормативима за заштиту од пожара стамбених и пословних објеката и објеката јавне намене ("Сл. гласник РС", бр. 22/2019).

Члан 25.

Ручни преносни апарати за гашење пожара морају бити постављени на видним и приступачним местима тако да се без сметњи могу употребити од стране запослених радника.

Број потребних апарата зависи од површине и пожарног оптерећења објекта а апарати се постављају тако да удаљеност између апарата не буде већа од 20 метара а постављају се на висини од 1,5 м од пода, уколико то не смета естетском изгледу објекта.

ПОСТУПАК У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА И ДУЖНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЧАЈУ ИЗБИЈАЊА ПОЖАРА И УЧЕШЋА У ГАШЕЊУ

Члан 26.

Класификација пожара се врши на неколико начина: по фазама развоја (на почетне, разбуктале и фаза живог згаришта), по обиму пожара (на мали, средњи, велики и катастрофални), по месту настанка (унутрашњи и спољни пожари) и према врсти гориве материје (по европској класификацији пожари се сврставају у пет класа: А, В, С, D i F).

У оквиру школе могу се појавити следеће класе пожара према врсти гориве материје:

- **Класа А:** представља позаре чврстих запаљивих материја, као што су: аутомобилске гуме, дрво, папир, текстил, и слични материјали.
Највећи број материја из ове класе пожара има жар који наставља да гори у присуству ваздуха, ако се не охлади довољно, па ова врста пожара се може јавити и након гашења.

Углавном се за гашење користи вода, прах, али за гашење уређаја који су под напоном користити угљен диоксид, халонске модификације и сл.

- **Класа В:** Пожари запаљивих течности или материја које прелазе у течно стање на повишеним температурама, као што су: нафта и нафтини деривати, уља, масти, лакови, боје, восак, смоле, катран и остале материје које не стварају жар и пепео приликом сагоревања.

Најпримењеније средство за гашење ове класе пожара су разни облици пене за гашење, али се веома ефикасно може користити и прах, угљен диоксид. Битно је знати да је ова класа пожара склона повратном паљењу.

- **Класа С:** Пожари запаљивих гасова као што су земни гас, ацетилен, метан, етан, пропан, бутан, паре лако запаљивих течности и сличне материје.

Најпримењеније средство за гашење ове класе пожара су разни облици инергена, гасова или других облика гасова који ће спречити сједињавање гаса са кисеоником, прах, угљен диоксид, халон.

Члан 27.

Запослени у случају настанка пожара, дужни су да одмах покушају да га угасе уколико то могу учинити без опасности по себе и друга лица, а уколико нису у стању да одмах обавесте Ватрогасно спасилачку јединицу Суботица на тел. **193** и непосредног руководиоца, као и да предузму мере за спасавање лица и предмета угрожених пожаром.

Члан 28.

У току гашења пожара и заштите људи и имовине угрожених пожаром и осталих интервенција руководиоца акције гашења пожара, односно руководиоца интервенције, има право да:

1. непозваним лицима забрани приступ на место гашења пожара или другог ванредног догађаја, као и да обустави саобраћај поред тог места,
2. нареди евакуацију лица и имовине из угрожених просторија и објекта,
3. нареди прекид довођења електричне струје и гаса,

4. нареди употребу воде и других средстава за гашење пожара које користе правна и физичка лица ако се на други начин не може обезбедити потребна количина воде односно других средстава за гашење пожара,
5. нареди коришћење возила правних и физичких лица за превоз повређених у пожару, евакуацију лица и имовине и допремање средстава за гашење пожара,
6. нареди уклањање возила и других предмета који се налазе на противпожарном путу или поред хидранта и који онемогућавају или отежавају приступ месту гашења пожара или коришћење хидрантске мреже,
7. нареди другим правним и физичким лицима да ставе на располагање алат, превозна, техничка и друга средства потребна за гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожених пожаром,
8. нареди делимично или потпуно рушење објекта или делова објекта који нису захваћени пожаром, у случају да се на други начин не може обезбедити гашење пожара или спасавање живота људи,
9. предузме мере за обезбеђење евакуисане имовине,
10. предузме мере и радње да би се обезбедили трагови и предмети значајни за утврђивање узрока пожара,
11. нареди насилно отварање закључаног објекта или просторије ради гашења пожара и спасавања људи и имовине,
12. нареди радно способним лицима, која станују у непосредној близини места пожара, као и лицима која се затекну на месту пожара, да пруже помоћ у гашењу пожара и спасавању људи и имовине,
13. затражи помоћ других ватрогасних јединица и свих осталих служби које се могу ангажовати у акцији гашења пожара и спасавања лица и имовине према упуству како је то регулисано одговарајућим Законским правилима и упуствима за ангажовање других ватрогасно спасилачких јединица.

Члан 29.

Руководилац акције гашења пожара је дужан да у току гашења води рачуна о заштити живота лица која учествују у гашењу пожара и да спречи непотребна оштећења објекта и материјалних добара која се спашавају.

ПРОРАЧУН ЉУДИ КОЈИ СЕ МОГУ БЕЗБЕДНО ЕВАКУИСАТИ ИЗ ОБЈЕКТА

Члан 30.

Параметри за прорачун:

Етапе евакуације су следеће:

I етапа - од ПМ до ПИ (ПИ је КИ за просторије са директним изласком напоље)

II етапа - од ПИ до ЕИ (ЕИ је обично КИ за приземне објекте)

III етапа - од ЕИ до КИ

IV етапа - од КИ до безбедног места.

Брзина кретања људи:

Брзина кретања при евакуацији се смањује услед груписања лица пред сужењем или скретањем евакуационог пута (вратима и сл.), наиласку на степениште, ескалатор, травелатор, кретањем по степеништу, рампи и сл.

Пројектна брзина неометаног кретања лица на равном поду је $v_o = 1,5 \text{ m/s}$.

Пројектна брзина ометаног кретања $v_e \text{ [m/s]}$ је производ брзине неометаног кретања v_o и фактора успоравања u :

$$v_e = u \cdot v_o$$

при чему је:

- 1) $u = 0,8$ за кретање низ степениште;
- 2) $u = 0,6$ за кретање уз степениште;
- 3) $u = 0,9$ за кретање низ рампу;

Анализа евакуације је урађена за најнеповољније случајеве, и то евакуација запосленог особља, ученика и других присутних лица из најудаљенијих тачака из просторија који се могу затећи у једној смени – са свих етажа, у односу на главни спољни излаз који води ка безбедном месту окупљања.

ЕВАКУАЦИЈА СА ДРУГОГ СПРАТА ПРЕКО ГЛАВНОГ СТЕПЕНИШТА:

Кретање лица (прорачун је рачунат за 75 лица) врши се из учионица 206, 207 и 208 у углу ходника на другом спрату, потом до главних степеница са којих се креће путем од II спрата до I, до приземља и излаза, који води у на улицу и до безбедног места окупљања.

I – етапа (од ПМ до ПИ):

Учионица 206:

$a_1 = 1$	број ометања (скретање)
$a_2 = 0$	број ометања (сужење пута)
$b_1 = 5 \text{ s}$	фактор корекције
$b_2 = 0$	фактор корекције (на сваких 10 лица)

Укупна дужина равног пута: $\Sigma l = 12,80 \text{ m}$

Време кретања прве етапе:

$$t_{l,206} = \frac{\Sigma l}{v_o} + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \frac{12,80 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 1 \cdot (3 \cdot 5\text{s}) + 0 = 23,53 \text{ s}$$

Учионица 207:

$a_1 = 0$	број ометања (скретање)
$a_2 = 0$	број ометања (сужење пута)
$b_1 = 0$	фактор корекције
$b_2 = 0$	фактор корекције (на сваких 10 лица)

Укупна дужина равног пута: $\Sigma l = 7,30 \text{ m}$

Време кретања прве етапе:

$$t_{I,207} = \frac{\Sigma l}{v_o} + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \frac{7,30 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 0 + 0 = 4,87 \text{ s}$$

Учионица 208:

$a_1 = 1$	број ометања (скретање)
$a_2 = 0$	број ометања (сужење пута)
$b_1 = 5 \text{ s}$	фактор корекције
$b_2 = 0$	фактор корекције (на сваких 10 лица)

Укупна дужина равног пута: $\Sigma l = 12,80 \text{ m}$

Време кретања прве етапе:

$$t_{I,208} = \frac{\Sigma l}{v_o} + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \frac{12,80 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 1 \cdot (3 \cdot 5\text{s}) + 0 = 23,53 \text{ s}$$

Укупно време кретања прве етапе:

$$t_I = t_{I,206} + t_{I,207} + t_{I,208} = 23,53 \text{ s} + 4,87 \text{ s} + 23,53 \text{ s} = \mathbf{51,33 \text{ s}}$$

II – етапа (од ПИ до ЕИ):

$a_1 = 2$	број ометања (скретање $> 60^\circ$)
$a_2 = 1$	број ометања (сужење пута)
$b_1 = 5 \text{ s}$	фактор корекције (5s / 10 особа)
$b_2 = 3 \text{ s}$	фактор корекције (на сваких 10 лица)

Укупна дужина равног пута: $\Sigma l = 43,50 \text{ m}$

Време кретања друге етапе:

$$t_{II} = \frac{\Sigma l}{v_o} + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \frac{43,50 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 2 \cdot (7 \cdot 5\text{s}) + 1 \cdot (7 \cdot 3\text{s}) = \mathbf{120,00 \text{ s}}$$

III – етапа (од ЕИ до КИ):

- **Пут са ометањем (степенице):** 67 степеника

$u = 0,8$ кретање низ степенице
 $g = 0,36 \text{ m}$ ширина газишта степеника
 $h = 0,15 \text{ m}$ висина степеника

$$l_o^2 = g^2 + h^2$$

$$l_o = \sqrt{g^2 + h^2} = \sqrt{0,36^2 + 0,15^2} = 0,39 \text{ m} \quad \text{за један степеник}$$

Пошто има 67 степеника онда се дужина једног степеника множи са 67, чиме се добија укупна дужина пута са ометањем.

$$l_o = 0,39 \text{ m} \cdot 67 = 26,13 \text{ m}$$

$a_1 = 0$ број ометања (скретање $> 60^\circ$)
 $b_1 = 0$ фактор корекције (5 s/10 особа)

Време кретања са ометањем је:

$$t_o = \frac{\sum l}{v_o \cdot u} + a_1 \cdot b_1 = \frac{26,13 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s} \cdot 0,8} + 0 = 21,75 \text{ s}$$

- **Раван пут:**

$a_1 = 6$ број ометања (скретање $> 60^\circ$)
 $b_1 = 5 \text{ s}$ фактор корекције (5 s/10 особа)

Укупна дужина равног пута: $\sum l_r = 29,00 \text{ m}$

Време кретања на равном путу:

$$t_r = \frac{\sum l_r}{v_o} + a_1 \cdot b_1 = \frac{29,00 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 6 \cdot (7 \cdot 5 \text{ s}) = 229,33 \text{ s}$$

Време кретања треће етапе:

$$t_{III} = t_o + t_r = 21,75 \text{ s} + 229,33 \text{ s} = \mathbf{251,08 \text{ s}}$$

IV – етапа (од КИ до безбедног места):

$a_1 = 1$ број ометања (скретање $> 60^\circ$)
 $b_1 = 5 \text{ s}$ фактор корекције (5 s/10 особа)

Укупна дужина равног пута: $\sum l = 60,0 \text{ m}$

Време кретања четврте етапе:

$$t_{IV} = \frac{\sum l}{v_o} + a_1 \cdot b_1 = \frac{60,0 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 1 \cdot (7 \cdot 5\text{s}) = 75,00 \text{ s}$$

Укупно време кретања:

$$t_k = t_I + t_{II} + t_{III} + t_{IV} = 51,33\text{s} + 120,00\text{s} + 251,08\text{s} + 75,00\text{s} = 497,41 \text{ s}$$

Време припреме за јавне објекте је најмање 3 min, па ће време евакуације бити:

$$t_e = t_{pe} + t_k = 3\text{min} + 8,29\text{min} = 11,29 \text{ min}$$

ЕВАКУАЦИЈА ИЗ ПОДРУМА ПРЕКО СПОРЕДНИХ СТЕПЕНИШТА:

Кретање лица (прорачун је рачунат за 75 лица) врши се из просторија у углу ходника (US06, US07 и US08) у подрумском делу школе, потом до споредних степеница са којих се креће путем из подрума до приземља и излаза, који води у двориште школе, а затим на улицу и до безбедног места окупљања.

I – етапа (од ПМ до ПИ):

Учионица US06:

$a_1 = 1$	број ометања (скретање)
$a_2 = 0$	број ометања (сужење пута)
$b_1 = 5 \text{ s}$	фактор корекције
$b_2 = 0$	фактор корекције (на сваких 10 лица)

Укупна дужина равног пута: $\sum l = 12,00 \text{ m}$

Време кретања прве етапе:

$$t_{I,US06} = \frac{\sum l}{v_o} + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \frac{12,00 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 1 \cdot (3 \cdot 5\text{s}) + 0 = 23,00 \text{ s}$$

Учионица US07:

$a_1 = 0$	број ометања (скретање)
$a_2 = 0$	број ометања (сужење пута)
$b_1 = 0$	фактор корекције
$b_2 = 0$	фактор корекције (на сваких 10 лица)

Укупна дужина равног пута: $\sum l = 6,5 \text{ m}$

Време кретања прве етапе:

$$t_{I,US07} = \frac{\sum l}{v_0} + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \frac{6,50 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 0 = 4,33 \text{ s}$$

Учионица US08:

$a_1 = 1$	број ометања (скретање)
$a_2 = 0$	број ометања (сужење пута)
$b_1 = 5 \text{ s}$	фактор корекције
$b_2 = 0$	фактор корекције (на сваких 10 лица)

Укупна дужина равног пута: $\sum l = 12,80 \text{ m}$

Време кретања прве етапе:

$$t_{I,US08} = \frac{\sum l}{v_0} + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \frac{12,80 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 1 \cdot (3 \cdot 5\text{s}) + 0 = 23,53 \text{ s}$$

Укупно време кретања прве етапе:

$$t_I = t_{I,US06} + t_{I,US07} + t_{I,US08} = 23,00 \text{ s} + 4,33 \text{ s} + 23,53 \text{ s} = \mathbf{50,86 \text{ s}}$$

II – етапа (од ПИ до ЕИ):

$a_1 = 2$	број ометања (скретање $> 60^\circ$)
$a_2 = 1$	број ометања (сужење пута)
$b_1 = 5 \text{ s}$	фактор корекције (5s / 10 особа)
$b_2 = 3 \text{ s}$	фактор корекције (на сваких 10 лица)

Укупна дужина равног пута: $\sum l = 13,00 \text{ m}$

Време кретања друге етапе:

$$t_{II} = \frac{\sum l}{v_0} + a_1 \cdot b_1 + a_2 \cdot b_2 = \frac{13,00 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 2 \cdot (7 \cdot 5\text{s}) + 1 \cdot (7 \cdot 3\text{s}) = \mathbf{99,67 \text{ s}}$$

III – етапа (од ЕИ до КИ):

- **Пут са ометањем (степенице):** 10 степеника

$u = 0,6-0,05\text{d}$	кретање уз степенице
$g = 0,32 \text{ m}$	ширина базишта степеника
$h = 0,15 \text{ m}$	висина степеника

$$l_o^2 = g^2 + h^2$$

$$l_o = \sqrt{g^2 + h^2} = \sqrt{0,32^2 + 0,15^2} = 0,35 \text{ m} \quad \text{за један степеник}$$

Пошто има 10 степеника онда се дужина једног степеника множи са 10, чиме се добија укупна дужина пута са ометањем.

$$l_o = 0,35 \text{ m} \cdot 10 = 3,50 \text{ m}$$

$a_1 = 0$ број ометања (скретање $> 60^\circ$)
 $b_1 = 0$ фактор корекције (5 s/10 особа)

Време кретања са ометањем је:

$$u = 0,6 - 0,05 \cdot 1 = 0,55$$

$$t_o = \frac{\sum l}{v_o \cdot u} + a_1 \cdot b_1 = \frac{3,50 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s} \cdot 0,55} + 0 = 4,24 \text{ s}$$

- **Раван пут:**

$a_1 = 2$ број ометања (скретање $> 60^\circ$)
 $b_1 = 5 \text{ s}$ фактор корекције (5 s/10 особа)

Укупна дужина равног пута: $\sum l_r = 5,00 \text{ m}$

Време кретања на равном путу:

$$t_r = \frac{\sum l_r}{v_o} + a_1 \cdot b_1 = \frac{5,00 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 2 \cdot (7 \cdot 5 \text{ s}) = 73,33 \text{ s}$$

Време кретања треће етапе:

$$t_{III} = t_o + t_r = 4,24 \text{ s} + 73,33 \text{ s} = 77,57 \text{ s}$$

IV – етапа (од КИ до безбедног места):

$a_1 = 2$ број ометања (скретање $> 60^\circ$)
 $b_1 = 5 \text{ s}$ фактор корекције (5 s/10 особа)

Укупна дужина равног пута: $\sum l = 40,0 \text{ m}$

Време кретања четврте етапе:

$$t_{IV} = \frac{\sum l}{v_o} + a_1 \cdot b_1 = \frac{40,0 \text{ m}}{1,50 \text{ m/s}} + 2 \cdot (7 \cdot 5 \text{ s}) = 96,67 \text{ s}$$

Укупно време кретања:

$$t_k = t_I + t_{II} + t_{III} + t_{IV} = 50,86s + 99,67s + 77,57s + 96,67s = \mathbf{321,77s}$$

Време припреме за јавне објекте је најмање 3 min, па ће време евакуације бити:

$$t_e = t_{pe} + t_k = \mathbf{3min + 5,36min = 8,36 min}$$

Узимајући у обзир да у објекту постоји више праваца евакуације (више избора евакуације путем ходника који воде до степеница) овде су дата два примера како је то горе описано, за око 720 лица (ученика и запосленог особља) који могу бити присутни у једној смени и који се могу безбедно евакуисати. Те време кретања при евакуацији у рачунарском делу, може да буде другачије него у реалним околностима.

Потребно је вршити практичне вежбе евакуације.

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

1. СИТУАЦИЈА БЕЗБЕДНОГ МЕСТА ОКУПЉАЊА
2. ОПШТИ ПОСТУПЦИ У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА
3. ОСНОВА ПОДРУМА
4. ОСНОВА ПРИЗЕМЉА
5. ОСНОВА 1 СПРАТА
6. ОСНОВА 2 СПРАТА

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

Измене и допуне Правила заштите од пожара врше се на начин и по поступку предвиђеном за његово доношење.

Члан 32.

Ова Правила заштите од пожара ступају на снагу даном потписивања од стране Председника школског одбора Техничке школе „Иван Сарић”.

Суботица, 18.03..2022. године

Председник школског одбора

Наташа Павловић